

Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Ciències de l'Educació

L'avaluació a la Facultat de Ciències de l'Educació de la UAB.

10 idees claus per al professorat

Presentació i justificació del document provisional:

En diferents àmbits de la Facultat, com les reunions amb les coordinacions de les titulacions i de les unitats, amb els directors i directores dels departaments o a la mateixa Junta Permanent, s'ha manifestat la necessitat de revisar el tipus d'avaluació que es realitza a les assignatures. Les causes d'aquesta demanda són diverses i es manifesten en algunes problemàtiques detectades a diferents nivells:

- poca discriminació en les notes individuals i poca visualització del ventall de nivells existents;
- percepció de l'avaluació negativa com un càstig per part de l'estudiant i no com una oportunitat de superació de les dificultats, per millorar les competències professionals;
- l'exigència en algunes tasques que es demanen;
- relació entre treballs en grup i tasques individuals;
- temps de retorn de la valoració de les activitats;
- treballs massa llargs per ser revisats amb deteniment;
- valors d'exigència intel·lectual o científica;
- tasques sobre temàtiques molt generals o repetició d'activitats.

Per aquestes raons, proposem obrir un debat a partir del document que us lliurem i que recull, de manera sintètica, el que considerem els punts clau per a la millora de l'avaluació a la nostra facultat.

Juny de 2016

Equip del Deganat de la Facultat de Ciències de l'Educació

L'avaluació a la Facultat de Ciències de l'Educació de la UAB. 10 idees claus per al professorat

1. L'avaluació és entesa com la valoració de les competències dels i les estudiants per exercir com a professionals de l'educació en els diferents àmbits d'actuació, com a mestres d'educació infantil o primària, com a educadors o educadores socials o pedagogs i pedagogues

Cal tenir en compte que cada assignatura aporta una part d'aquestes competències i que el professorat que fa l'avaluació té una gran responsabilitat a l'hora de valorar si cada estudiant ha assolit les competències corresponents. Una persona estarà preparada per exercir la professió docent corresponent quan arribi al final del trajecte, però la responsabilitat d'habilitar l'exercici de la professió és compartida pel conjunt del professorat universitari que intervé en cada etapa de la formació inicial.

Quan el professorat fa una avaluació ho fa sempre des del raonament constructiu, al mateix temps que està disposat a escoltar la valoració dels i les estudiants, però, en últim terme, ha d'emetre un judici o un resultat en forma de nota, ja que així se li exigeix socialment.

Al final dels estudis de grau el que s'haurà avaluat és la capacitat de l'estudiant per planificar i posar-se davant d'una classe o assumir una tasca com a professional de l'educació, el que representa una responsabilitat que s'ha d'exercir amb coherència.

Compromís: *L'avaluació ha de valorar competències de l'estudiant per exercir la professió.*

---

2. És molt important aprendre dels propis errors, reconèixer les mancances i ser capaç de superar els obstacles.

Un dels aprenentatges més importants que han de fer els i les estudiants és estar disposats a seguir aprenent sempre, ja que un professional de l'educació mai pot donar per tancada la seva formació. L'objectiu de la formació inicial del mestre/a, educador/a social i pedagog/a és créixer com a persona, i construir-se com a intel·lectual i com a científic.

Un educador o educadora ha d'estar sempre disposat a acceptar les crítiques que se li fan de la seva feina, ja que el fet educatiu es basa en la comunicació franca, el debat obert, la solució de problemes i conflictes, compartir sabers i reconstruir el procés quan sigui necessari.

L'estudiant ha d'aprendre dels seus errors. Una avaluació negativa no s'ha de viure com una barrera o un càstig, sinó com l'oportunitat d'avançar intel·lectualment, ja que les mancances que no es superen en els estudis universitaris poden ser obstacles molt importants en el desenvolupament professional.

Compromís: *Cal transmetre l'avaluació com una oportunitat per superar els errors i les dificultats, i d'avenç intel·lectual.*

---

3. Una avaluació inicial pot servir per comunicar a l'estudiant que, com a persona adulta, sigui conscient de les seves mancances i assumeixi la seva responsabilitat i compromís per superar-les d'una manera autònoma.

L'estudiant ha d'estar informat que determinats estudis demanen un nivell inicial de coneixements, de capacitats per a la comunicació, d'habilitats o valors socials, que haurien d'haver estat superats en etapes educatives anteriors. Però, en el cas que no ho estiguin, l'estudiant ha de ser conscient que potser no podrà superar el nivell que s'exigeix.

En una avaluació inicial el professorat pot comunicar a l'estudiant quines són les dificultats que detecta perquè pugui superar l'assignatura i, si fos el cas, en aquesta primera valoració o en treballs posteriors pot indicar-li a quins aspectes concrets hauria de dedicar més atenció.

En determinats casos, és possible que l'estudiant amb problemes detectats en una avaluació inicial, assumeixi la responsabilitat, manifesti i mantingui el compromís personal de superar aquestes mancances. Tot i que no sempre aquest procés implicarà la seva superació en el mateix curs i, potser, necessitarà repetir l'assignatura per completar el procés de superació de les dificultats detectades.

Compromís: *Realitzar una avaluació inicial per comunicar possibles mancances que l'estudiant haurà d'assumir de manera autònoma.*

---

4. S'ha de tenir en compte que un nivell d'exigència alt i coherent amb el tipus d'estudis afavoreix l'esforç i l'autosuperació de l'estudiant.

Quan el nivell d'exigència és alt l'estudiant mobilitza totes les seves capacitats i s'enfronta al repte amb l'esforç necessari per superar-lo. Quan el nivell d'exigència és baix l'estudiant s'esforça poc i no creix ni intel·lectualment ni en les seves habilitats personals.

Tot i això, el nivell d'exigència ha de ser conforme als propòsits de l'assignatura. La guia ha de recollir amb claredat què es demanarà a l'estudiant i com s'avaluarà, quins seran els mínims a superar i quins els treballs i proves de nivell que hi hauran.

Hi ha la possibilitat que l'estudiant no assoleixi el nivell necessari per superar una determinada assignatura, sigui quina sigui la causa, per manca de dedicació, d'assistència o perquè s'arrossequin problemes formatius bàsics que ja haurien d'haver estat superats. En aquest cas, cal reiniciar el procés en un nou curs, però l'estudiant ha de ser conscient que caldrà fer un esforç més gran, amb les indicacions que li donarà el professorat.

Compromís: *Ser exigents en les demandes perquè l'estudiant mobilitzi totes les seves capacitats i el seu pensament d'ordre superior.*

---

5. S'han de combinar d'una manera adequada els treballs individuals i els treballs en grup, i realitzar activitats diverses en una proporció raonable.

L'avaluació és, en últim terme, una valoració de l'avenç individual intel·lectual i professional, per tant, a més a més de treballs cooperatius que avaluin el treball fet en grup, cal recollir aspectes de superació de les competències a nivell personal. Cal tenir en compte que el treball individual i el treball en grup avaluen aspectes diferents. L'examen o l'activitat individual és una oportunitat de superació personal. El treball en grup posa en joc capacitats per a la interacció social.

El treball en grup és molt important per a la feina de mestres i professionals de l'educació en general, ja que la seva feina té un fort caràcter cooperatiu i la col·laboració és un aspecte imprescindible. El treball en grup requereix d'una avaluació específica de les habilitats per a la cooperació i l'anàlisi de la participació dels diversos membres del grup, i com s'ha desenvolupat el treball i el procés d'interacció.

Cada una de les coordinacions dels estudis en col·laboració amb els responsables de les assignatures, han d'evitar la repetició de determinades activitats o l'absència d'algun tipus de treballs en els estudis. Al final dels estudis corresponents l'estudiant ha d'haver tingut l'oportunitat de realitzar i que li siguin avaluats activitats diverses, pròpies de l'exercici de la professió: propostes educatives, elaboració de materials, observacions, estudis de casos, monogràfics, crítica bibliogràfica, assaigs, investigacions, etc.

Compromís: *Combinar, si cal fer-ho, tasques individuals i en grup, i de diferent tipologia, entenent que l'avaluació sempre és una valoració individual.*

---

6. L'estudiant ha de tenir una resposta ràpida davant les demandes de seguiment o suport o assessorament, i un retorn de les avaluacions per afavorir la superació d'errors.

Cal tenir en compte que la durada d'un semestre representa unes classes limitades, però si s'estructuren bé han de permetre planificar un sistema d'avaluació que permeti tenir un cert diàleg i una interacció amb l'estudiant, perquè aquest pugui superar les seves dificultats i avançar en els objectius de l'assignatura.

Si fem un retorn ràpid a l'estudiant de la valoració dels seus treballs o de les activitats que ens lliura, podrà saber quin és el nivell d'exigència i quins són els errors o dificultats que han de superar per aprovar l'assignatura. Aquest retorn de la nostra avaluació és essencial perquè l'estudiant assumeixi la seva responsabilitat en el seu aprenentatge.

Un aspecte important en el procés d'avaluació de l'estudiant és fer constar en el programa, que es dona a l'inici de les classes, a més a més de la data de lliurament, una data de retorn de la valoració que fa el professorat dels treballs i activitats, i dels exàmens.

Compromís: *Fer un retorn en un temps raonable (màxim 3 setmanes) de les valoracions i fer constar al programa, a més a més de la data de lliurament, les dates de retorn de les avaluacions.*

---

7. Els treballs han de ser corregits amb detall i la nota ha de ser raonada segons uns criteris previs.

Si volem que l'estudiant sigui conscient dels seus avenços s'ha de fer una avaluació detinguda dels seus treballs i activitats, amb un retorn raonat de la valoració qualitativa o numèrica que fem. Si considerem que els hem demanat una activitat important i que avalua competències rellevants, ens obliga a fer també una valoració acurada. Si l'avaluació no està raonada podria donar la impressió que el que hem demanat tampoc té massa valor.

Per poder fer un retorn amb una avaluació detinguda del contingut de les activitats de l'estudiant, és necessari que aquestes tinguin una extensió raonable, en especial si els i les estudiants que tenim a classe són un nombre considerable. No té massa sentit demanar treballs de 20 o 30 pàgines si després no els podem corregir amb deteniment.

Quan el professorat informa de l'avaluació d'un examen o retorna les activitats amb una qualificació, ho fa de manera argumentada fent servir els criteris d'avaluació que s'han d'haver establert des d'un inici. El professorat ha de destacar els aspectes positius i negatius dels treballs o activitats de l'estudiant, tenint en compte que sempre hi ha aspectes que es poden millorar.

Compromís: *Proposar activitats o treballs d'extensió raonable per poder ser corregits amb detall.*

---

8. Tenir en compte els aspectes lingüístics en l'avaluació de totes les assignatures i tots aquells elements relacionats amb la comunicació.

A totes les assignatures s'han d'avaluar els aspectes lingüístics, ja que la llengua és el principal canal de comunicació entre les persones i l'instrument més important de l'educador per transmetre o compartir coneixements amb l'alumnat.

Encara que l'assignatura no estigui relacionada amb l'ensenyament de la llengua, cal avaluar les habilitats comunicatives de l'estudiant, les seves capacitats per argumentar, la construcció i l'expressió de la seva opinió, la manera com emet els seus judicis, etc.

Fins que una persona no és capaç de comunicar un determinat coneixement no podem dir que ha realitzat el seu aprenentatge, per tant és imprescindible valorar que aquesta comunicació es faci de manera adequada i cal exigir que un educador/a ho faci amb qualitat. D'altra banda, cada àrea de coneixement té un vocabulari i uns conceptes que li són propis, i que reclamen també un llenguatge específic.

Compromís: *Avaluar, a més a més del contingut, les capacitats lingüístiques i per a la comunicació de l'estudiant.*

---

9. No corregir i retornar els treballs sense estructura, que no estan ben acabats o ben presentats, i fomentar els valors epistèmics d'exigència intel·lectual.

De vegades l'estudiant lliura algun treball on es pot observar amb facilitat que no se li ha dedicat el temps suficient, ja que presenta alguns errors evidents, d'escriptura o de presentació general. Una possible opció és retornar aquests treballs i demanar que es tornin a presentar en condicions. El professorat pot valorar si aquest fet té una penalització en l'avaluació final.

Un aspecte important a exigir és que els treballs compleixin les normes que s'han pactat o que consten en les indicacions prèvies. No tenir en compte això pot significar un precedent negatiu de cara a altres treballs, ja que pot donar la impressió que els criteris previs que es van establir no tenien gaire importància i, per tant, no eren necessaris.

Cal fomentar en l'estudiant els valors epistèmics d'exigència intel·lectual i basats en una concepció democràtica de la ciència. Cal exigir que l'estudiant sigui curós en la seva argumentació, que comprovi i justifiqui allò que afirma, que fonamenti les seves idees i citi de manera correcta les fonts consultades, que eviti estereotips o obvietats en les seves reflexions, que tingui en compte la confrontació de punts de vista diferents, entre d'altres.

Compromís: *No corregir treballs que no estiguin ben acabats i fomentar els valors epistèmics d'exigència intel·lectual.*

---

10. Partir de preguntes i problemes en les tasques que ha de fer l'estudiant, per poder valorar l'originalitat i les seves capacitats de pensament crític i divergent.

En els treballs i activitats que es demanen a les diferents assignatures cal partir de preguntes reflexives i plantejaments que demanin resoldre alguna mena de problema. En el cas dels treballs en grup els problemes haurien d'exigir una acció cooperativa i la recerca conjunta de solucions, a partir del debat i la confrontació d'idees, així com a partir de la complementarietat de les diverses capacitats.

Aquest plantejament, a partir de preguntes i problemes, evita les respostes estereotipades i la còpia de textos extrets de fonts d'informació de fàcil accés. Cal valorar la construcció per part de l'estudiant d'una opinió personal i un estil propi d'argumentació. En aquest sentit, no s'haurien de donar esquemes previs massa rígids que unifiquen massa els resultats i limiten la creativitat

Per fomentar l'originalitat en els treballs dels i les estudiants caldria procurar no fer les mateixes demandes d'activitats cada any. D'aquesta manera s'evita el plagi i es plantegen nous reptes per als estudiants. També caldria no demanar treballs amb temàtiques molt generals que, com a repte intel·lectual, no exigeixen de l'estudiant un procés de reflexió meticolós i en profunditat.

Compromís: *Procurar no repetir els mateixos treballs cada any i evitar temàtiques massa generals. Partir d'una pregunta o una situació problemàtica.*
